

CUVÂNT ÎNAINTE

Într-o eră în care schimbările din viața fiecărui individ sunt tot mai complexe și diverse, înțelegerea profundă a etapelor dezvoltării fizice, cognitive și psiho-sociale devine extrem de importantă pentru formarea viitorilor profesori, consilieri și specialiști în domeniul educațional.

Psihopedagogia adolescenților, tinerilor și adulților este o disciplină fundamentală, studiată de masteranzii care urmează și programele de formare psihopedagogice, nivel II, oferite de Departamentele de pregătire a personalului didactic. Prin acest caiet/ghid de seminar, ne propunem să oferim un cadru coerent pentru explorarea transformărilor care au loc în diverse etape ale vieții umane, de la adolescență și tinerețe până la vârsta adultă și cea mijlocie, evidențiind provocările specifice fiecărei perioade.

Ghidul oferă exemple concrete de activități de seminar, menite să aplice cunoștințele obținute din unitățile de învățare ale disciplinei, fiind astfel util atât cadrelor didactice, cât și masteranzilor. Caietul include teme de reflecție și activități care vizează evaluarea critică a subiectelor abordate și integrarea acestora în practica educațională. Un loc aparte este acordat proiectării demersurilor educaționale în conformitate cu nevoile și specificul învățării la vârste diferite.

Autorii speră ca acest ghid/caiet de seminar să constituie un instrument util în aplicarea cunoștințelor teoretice și aplicative în domeniul psihopedagogiei adolescentului, tânărului și adultului, facilitând o mai bună înțelegere a diversității și complexității proceselor educaționale, culturale și de dezvoltare pe parcursul întregii vieți.

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	5
U. I. 1. Introducere în psihopedagogia adolescenților, tinerilor și adulților	9
U. I. 2. Dezvoltarea umană – repere generale	17
U. I. 3. Dezvoltarea fizică, cognitivă și psiho-socială în adolescență.....	24
U. I. 4. Specificul învățării în adolescență	33
U. I. 5. Dezvoltarea fizică, cognitivă și psiho-socială la adultul tânăr.....	40
U. I. 6. Specificul învățării la vârsta adultă.....	52
U. I. 7. Dezvoltarea fizică, cognitivă și psihosocială la vârsta mijlocie	59
U. I. 8. Modificările fizice, cognitive și psiho-sociale la vârsta a treia.....	72
U. I. 9. Provocările tipice vârstei a treia.....	81
U. I. 10. Teoriile învățării specifice adulților.....	88
U. I. 11. Proiectarea didactică în formarea adulților	95
U. I. 12. Adaptabilitatea adultului în fața problemelor lumii contemporane ...	105
U. I. 13. Autoeducația și educația permanentă.....	114
U. I. 14. Consilierea și orientarea carierei la adulți și tineri.....	122

U. I. 1. INTRODUCERE ÎN PSIHOPEDAGOGIA ADOLESCENȚILOR, TINERILOR ȘI ADULȚILOR

AUTOR POPA DANIELA

Subteme:

Etapele de dezvoltare (teoria lui Erikson).

Dezvoltarea cognitivă (teoria dezvoltării cognitive a lui Jean Piaget).

Rolul mediului social (teoria socioculturală a dezvoltării lui Lev Vîgotski).

Influențele genetice vs. mediul (teoria dezvoltării ecologice a lui Urie Bronfenbrenner).

Obiectivele unității de învățare

După parcurgerea materialului, masterandul va fi capabil să:

- Identifice conceptele-cheie ale psihologiei dezvoltării (etapele de dezvoltare, influențele biologice și sociale).
- Analizeze teoriile principale din domeniu (Erik Erikson, Jean Piaget, Lev Vîgotski, etc.).
- Evalueze aplicabilitatea acestor concepte în contexte practice (educație, sănătate, consiliere).

Activități

Activitatea 1.1. Activitate de dezghețare

Descrierea pe scurt a activității

Utilizând <https://www.mentimeter.com/>, profesorul invită masteranzii să răspundă la întrebarea: „*Care credeți că este cea mai importantă etapă de dezvoltare în viață și de ce?*”. După completarea răspunsurilor, masteranzii sunt invitați la o discuție în grup având ca bază răspunsurile colectate.

Indicații pentru cadrul didactic:

Decideți dacă veți utiliza aplicații precum **Mentimeter** (pentru răspunsuri anonime), **Padlet** (pentru brainstorming vizual), sau **Kahoot** (pentru votare cu opțiuni multiple).

Timp de

lucru:

20 de
minute

Sarcina 3.1 pentru masteranzi

Pornind de la răspunsurile la această întrebare, argumentați care etapă de dezvoltare în viață, în funcție de următoarele criterii:

1. Impactul asupra dezvoltării umane
2. Potențialul de învățare și dezvoltare
3. Decizii critice și consecințele lor
4. Influența contextului cultural

Activitatea 1.2. Explorarea teoriilor dezvoltării umane

Descrierea pe scurt a activității

În cadrul acestei activități, masteranzii vor fi împărțiți în patru grupuri, fiecare fiind responsabil de explorarea unei teorii importante despre dezvoltarea umană.

Fiecare grup va primi o temă specifică:

1. etapele de dezvoltare conform lui Erikson,
2. dezvoltarea cognitivă potrivit lui Piaget,
3. rolul mediului social în viziunea lui Vîgotski,
4. influențele genetice versus mediu în teoria ecologică a lui Bronfenbrenner.

Activitatea începe cu o sesiune de cercetare și discuții de 30 de minute. În această etapă, fiecare grup va analiza teoria primită, folosind resurse puse la dispoziție de profesor și răspunzând la întrebări, precum: *Care sunt conceptele-cheie ale teoriei? Cum se aplică aceasta în viața de zi cu zi?*

Indicații pentru cadrul didactic:

Asigurați-vă că studenții au acces la surse de calitate. Moderați sesiunea de lucru. Oferiți sprijin, când grupul solicită. Monitorizați activitatea grupurilor și gestionarea eficientă a timpului.

Timp de

lucru:

60 de
minute

Sarcina 1.2 pentru masteranzi

Fiecare membru al grupului își va asuma un rol: coordonator, sintetizator de informații sau responsabil cu materialele vizuale.

După ce finalizează cercetarea, grupurile vor prezenta concluziile într-un timp alocat de 10 minute. Prezentările vor include explicații clare ale teoriei, exemple practice și concluzii privind relevanța teoriei pentru înțelegerea dezvoltării umane. Profesorul va încuraja întrebările și feedback-ul din partea colegilor pentru a stimula dezbateră.

La final, toți participanții se vor reuni pentru o reflecție comună. Vor compara teoriile studiate, vor discuta asemănările și diferențele dintre ele și vor analiza cum pot fi acestea aplicate în contexte educaționale sau profesionale.

Resurse necesare:

Suportul de curs

Teorie	Etapele de dezvoltare (Erikson)	Dezvoltarea cognitivă (Piaget)	Rolul mediului social (Vîgotski)	Influențele genetice vs. mediul (Bronfenbrenner)
Asemănări				
Deosebiri				

Teorie	Etapele de dezvoltare (Erikson)	Dezvoltarea cognitivă (Piaget)	Rolul mediului social (Vîgotski)	Influențele genetice vs. mediul (Bronfenbrenner)
Aplicabilitate contexte educaționale				
Aplicabilitate contexte profesionale				